

Marju Pearnberg

marju.pearberg@ee.abb.com

Teie 09.07.2024 /

Meie 07.08.2024 nr 1.5-1.1/1743-2

Vastus pöördumisele (ohuklassid)

Lugupeetud Marju Pearnberg

Vastame Teie pöördumisele ohuklasside küsimuses. Soodustingimustel vanaduspensionide seaduse (edaspidi SVPS) § 1 p 2 kohaselt on soodustingimustel vanaduspensioni õigus isikul, kes on töötanud tervist kahjustavatel ja raskete töötingimustega töödel Eesti Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatava tootmisalade, tööde, kutsealade ja ametikohtade nimekirja nr 2 järgi. Vabariigi Valitsuse 16.07.1992 määrusega nr 206 kehtestatud nimekiri nr 2 nimetab muuhulgas soodustingimustel vanaduspensioni saajana

17444 Elektroonikatoodete immutaja 1.või 2.ohuklassi ainete või kantserogeenidega immutamisel.

Tööohutuse ja tervishoiu seaduse (edaspidi TTOS) alusel tunnistati ohuklassid kehtetuks. Kuid selle seadusega ei tehtud muudatusi SVPS-sse. Seetõttu SVPS ning nimekiri nr 2 kehtivad käesoleva ajani muutumatu kujul. TTOS ei ole õigusaktiks, mille eesmärgiks oleks muuhulgas reguleerida soodustingimustel vanaduspensioni saamise tingimusi. Sotsiaalkindlustusamet peab sooduspensioni määramisel täitma kehtivaid õigusakte (SVPS ja nimekiri nr 2).

Nimekiri nr 2 annab õiguse soodustingimustel vanaduspensionile teatud töötajatele, kes töötavad ohuklassidesse kuuluvate ainetega. Kuigi mõistet „ohuklass“ enam ei kasutata, on teada, milliseid konkreetseid kemikaale nimekirja nr 2 kehtestamisel silmas peeti.

Seega on nimekiri nr 2 jätkuvalt kohaldatav kõigi isikute suhtes, kes ka pärast 26.07.1999 (TTOS jõustumine) töötasid kemikaalidega, mida liigitati varasemalt vähemalt 3. ohuklassi alla. Vastupidine tõlgendus oleks õigusselgusetu.

Määruses nr 206, millega nimekiri nr 2 kinnitati, nähti ette võimalus nimekirja muuta või täiendada. Seda oleks saanud teha aga üksnes määruse nr 206 muutmise teel. Vabariigi Valitsus ei ole seda võimalust kordagi kasutanud, mistõttu kehtib nimekiri nr 2 alates 01.07.1992, so määruse jõustumisest, muutmatusena.

Teie poolt viidatud NSVL GOST-i dokumenti kasutab Sotsiaalkindlustusamet oma töös abistava materjalina. Seadus loodi tuginedes sellele materjalile ning on hea tõlgenduse abimees. Nimelt tuleb vaadata seaduse kehtestamise ajal ning enne seda kehtinud töötamise tingimusi, mis olid ohtlikud ja tervist kahjustavad ning võrrelda neid tänaste oludega. Kui isiku töötingimused on kogu staaži kestel samad, mida peeti tollal ohtlikeks ja tervist kahjustavateks, siis omabki isik õigust soodustingimustel vanaduspensionile.

Kuivõrd sooduspensionide määramine toimub vananenud õigusaktide alusel, on Riigikogu otsustanud teha sooduspensionide reformi, mille lõpptulemina tunnistatakse soodustingimustel vanaduspensionide seadus alates 2031.aasta 1. jaanuarist kehtetuks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristiina Selgis

Hüvitiste ja pensionipoliitika osakonna
juhataja

Liidia Soontak

Liidia.Soontak@sm.ee